

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВІВСЬКОЇ ШКОЛИ ХУДОЖНЬОГО СКЛА У СВІТІ: ОСВІТНІЙ АСПЕКТ МІЖНАРОДНИХ РЕЗИДЕНЦІЙ, ФОРУМІВ ТА СИМПОЗИУМІВ

REPRESENTATION OF THE LVIV SCHOOL OF GLASS ART IN
THE WORLD: EDUCATIONAL ASPECT OF INTERNATIONAL
RESIDENCES, FORUMS AND SYMPOSIUMS

Міжнародні форуми художнього скла організовуються з різними, але й водночас схожими цілями: представити національні здобутки, забезпечити ефективний культурний діалог між митцями, утвердити ідентичність регіону та генерувати нові підходи, які дозволять успішне існування галузі. Так, окрім практичної частини заходу популярною є й теоретична, яка слугує каталізатором поширення актуальних наукових ідей і передачі знань молодшим поколінням.

Чехія славиться богемським склом та традиційною майстерністю його обробки, великою кількістю осередків художнього скла, тому закономірним є функціонування Міжнародного симпозиуму скла в м. Новий Бор. Починаючи з першого симпозиуму в 1982 році (участь в якому взяли А. Бокотей та Ф. Черняк у 1986 та 1988 рр.), у 2018 р. захід проходив уже тринадцятим раз, коли склярі зустрілися знову. Протягом чотирьох днів вони спільно втілювали свої ідеї на склозаводах та майстернях з переробки. Кожна з цих зустрічей майстрів, художників і дизайнерів була унікальною, мала свою специфіку, однак їх спільною рисою була можливість зібратися у творчому середовищі спіль-

ЛЮДМИЛА СМАКОВА

Кураторка мистецьких проєктів

LIUDMYLA SMAKOVA

Art manager

International forums of glass art are organized with various but at the same time similar aims: to present national achievements, provide effective cultural dialogue between artists, establish the identity of the region and generate new approaches that will allow successful existence of the field. Thus, in addition to practical part of the event, theoretical one is also popular, which serves as a catalyst for spreading current scientific ideas and transferring of knowledge to the younger generations.

The Czech Republic is famous for Bohemian glass and traditional craftsmanship of its processing, so functioning of the International Glass Symposium in Nový Bor is natural. Since the first symposium in 1982 (participated by A. Bokotey and F. Cherneniak in 1986 and 1988), in 2018 it was

ноти, обмінятися думками та досвідом, набувати і зміцнювати контакти та дружбу. Тому, девіз 13-го International glass Symposium (IGS) – "Скло нас об'єднує". Це не тільки об'єднання митців у всьому світі, а й співпраця суб'єктів організації¹. На цьому симпозиумі представників України не було, що є великою втратою, враховуючи серйозну інформаційну підтримку даного заходу ЗМІ. Проте, у 2015 році А. Сташевський взяв участь безпосередньо у події, виставці та конференції, присвяченій радянській архітектурі². Варто зазначити, що під час основного симпозиуму відбувається і студентський, який розширює потенційну аудиторію заявників та уможливорює набуття практичного професійного досвіду. Новий Бор може похвалитися своїм брендом "Міста скла" практично з моменту його заснування понад 260 років тому. У місті та його околицях є близько 120 скляних підприємств. Найважливіші з них, безумовно, беруть участь в організації IGS. Для місцевого регіону скло – це явище, яке зробило його відомим, сформувало культурну ідентичність і все ще представляє його у всьому світі. Тому

the thirteenth time that the glass artists met again. They embodied their ideas together in glassworks and processing departments for four days. Each of these meetings of masters, artists and designers was unique, had its specificity, brought news and publications, but their common feature was the opportunity to gather in a creative environment of the community, share their opinions and experiences, gain and strengthen contacts and friendships. That is why the 13th motto of the International Glass Symposium (IGS) was 'Glass unites us'. It not just expresses the union of artists all over the world, but the cooperation of the subjects of the organization as well¹. There were no representatives of Ukraine at this symposium, which is a great loss taking into account the serious informational support of this event by the media. However, in 2015 A. Stashevskiy directly took part in an event, exhibition and conference dedicated to Soviet architecture². It is worth noting that during the main symposium there is a student symposium, which expands the potential audience of applicants and allows them to gain practical professional experience.

IGS має велике значення для розвитку художнього скла; вона підтримує імідж Нового Бору, Ліберецького регіону та Чеської Республіки. Також дана подія активізує місцеве виробництво скла, просуває школу чеського скла у світовому контексті. З 1982 року в симпозиумі взяли участь близько 600 художників з Чехії та з-за кордону [3]. Вони представили свої роботи професійній та широкій громадськості. Цілі і завдання симпозиуму зрозумілі – крім представлення відомих художників зі скла всього світу, це презентація чудових місцевих склодувів, граверів, компаній, які використовують їх напрацювання, щоб зберегти традицію і забезпечити якісну підготовку майбутньої генерації фахівців.

Міжнародна асоціація художників склярів (The Glass Art Society) заснована у 1971 р. у США. Ця організація визначає метою своєї діяльності просування освіти, вдосконалення технік та технологій. Представники Асоціації є активними діячами на арені світового художнього скла. Варто зазначити, що на сайті Асоціації розміщено велику кількість спеціально розроблених інформаційних бюлетенів, які наочно

Nový Bor can be proud of its "Glass town" brand almost since its founding more than 260 years ago. There are about 120 glass enterprises in and around the town. The most important of them, surely, are involved in the organization of IGS. For the local region, glass is a phenomenon that made it famous, formed its cultural identity and still represents it around the world. That is why IGS is of great importance for the development of glass art; it supports the image of Nový Bor, the Liberec region and the Czech Republic. This event also intensifies local glassmaking, promotes the Czech glass school in the global context. Since 1982, about 600 artists from the Czech Republic and abroad took part in the symposium. They presented their work to the professional and general public. The goals and objectives of the symposium are clear - in addition to present prominent glass artists from all over the world, it is a representation of excellent local glassblowers, cutters, engravers, and companies that use their experience to preserve tradition and provide quality training for future generations of the specialists at the same time.

репрезентують сучасний стан галузі у світі. Також опубліковано каталоги щорічних конференцій, які проводять щоразу в іншій країні. Важливо відзначити, що після 2000-х років, була опублікована тільки одна стаття про Міжнародні симпозиуми гутного скла у Львові Метью Дюраном. Членство асоціації є відносно дорогавартісним, а обмежені фінансові можливості перешкоджають відповідно й безпосередній участі у подіях, які реалізуються організацією. Цей факт зумовлює актуальність пошуку альтернативних шляхів залучення ресурсів для повномасштабної репрезентації Львівської школи художнього скла у світі. Варто зазначити, що конференція 2020 р. відбулася в режимі онлайн з можливістю вільного та безкоштовного підключення⁴. Унаслідок активної участі багатьох бажаючих, яка перевищила технічні можливості, організаторами був створений YouTube-канал, на якому можна переглянути окремі матеріали. Це дає підстави стверджувати, що розширення можливостей для зацікавленого кола осіб є вкрай необхідним.

Міжнародний фестиваль скла в Люксембурзі відбувався кожні два роки, починаючи з 2005 р. переважно у серпні. Професійні художники та студенти з 17 країн Європи брали участь і демонстрували свої власні вміння та специфіку школи. Серед яких гутна техніка, лиття, пат-де-вер,

The Glass Art Society was founded in 1971 in the USA. This organization defines the purpose of its activities to enhance and promote education, encourage the improvement of techniques and technologies. The artists are active representatives in the world of glass art. First of all, their site contains a large number of specially designed newsletters visually representing the current state of the field in the world. They also publish catalogues of annual conferences based in a different country each time. After the 2000s, only one article on International Blown Glass Symposiums in Lviv was published by Matthew Durand. Membership of the Society is relatively expensive, and limited financial resources prevent, respectively, and direct participation in the events implemented by the organization. This fact determines the relevance of the search for alternative ways to attract resources for full-scale representation of the Lviv School of Glass Art in the world. It is worth noting that the conference 2020 was held online with the possibility of free and no-charge connection⁴. As a result of the active participation of many interested people, which exceeded the technical capabilities, the organizers created a YouTube channel where you can view some materials. This fact gives grounds to state about the expansion of opportunities for the interested circle of people.

ф'юзинг, мозаїка, вітражі, фарбування скла, піскоструменева обробка, різьблення тощо. Надана можливість зустрітися та обмінятися досвідом з іншими художниками-склярами. Після лекцій та обговорень відбувалися презентації робіт⁵. 2013 року демонструвалося видування скла з використанням глиняної скловарної печі, виконаної Едом ван Дійком за прототипом середньовічної. Також привернули увагу презентації Патріка ван Тілборга, де представлено екологічні печі з низьким енергоспоживанням для утилізації скла з "The Glassfarm". Низка публікацій про скло з англійської бібліотеки "Chrome Yellow Books"⁶. У Міжнародному фестивалі скла в Люксембурзі активно беруть участь представники з України. Так, на VI-му фестивалі працювала молода мисткиня зі Львова Еліна Білоус⁷. 2017 року участь від України взяла представниця Львівської школи художнього скла – Евеліна Тринцолін⁸. Їхні творчі роботи та біографії представлені в підсумковому каталозі фестивалю. Позитивну тенденцію презентації львівської школи відображає участь у IX Міжнародному фестивалі скла у Люксембурзі (2019 р.) двох нещодавніх випускниць кафедри художнього скла ЛНАМ: Юлії Прус та Вікторії Стефанівської. Варто відзначити, що серед учасників велика кількість митців, які є постійними учасниками Міжна-

The International Glass Festival Luxembourg has been held every two years since 2005, mainly in August. Professional artists and students from 17 European countries took part and demonstrated their own skills and the specificity of their schools. Among which there are such as glass blowing, casting, pate de verre, glass fusing, mosaic, stained glass, glass painting, sandblasting, carving and more. There was an opportunity to meet and share experience with other glass artists. After lectures and discussions, presentations of works took place⁵. In 2013, there was a demonstration of glass blowing using a furnace made of "plain earth", as in the Middle Ages, to melt glass that was built by Ed van Dijk. Also the presentations of an environmentally friendly low-energy-consumption furnace for glass recycling from "The Glassfarm" by Patrick van Tilborgh and publications about glass by Chrome Yellow Books library in England⁶. The International Glass Festival Luxembourg is marked by the active participation of representatives of Ukraine. Thus, the young artist Elna Bilous worked at the 6th event⁷. In 2017, Evelina Tryntsolyn, a representative of the Lviv School of Glass Art, took part on behalf of Ukraine. Their creative works and biographies are in the final catalogue of the event. The positive trend is reflected in the participation in the 9th International Glass Festival 2019

родних симпозиумів гутного скла у Львові: Ремігіюс Крюкас, Анда Мункевіца, Казуші Накада та ін. Це підтверджує "вписаність" львівської школи художнього скла у світову культуро-мистецьку спільноту. Історія скла у Польщі пов'язана з давнім осередком Нижньою Селезією, де в середні віки було засновано кілька склозаводів. Зараз тут знаходиться Вроцлавська академія образотворчих мистецтв, у якій функціонує єдина в країні кафедра художньої кераміки та скла. У місті, де поєдналася історія з сучасністю у 2012 році розпочав свою діяльність Європейський фестиваль скла. За період існування події участь взяли 87 митців із 37 країн Європи⁹. Варто зазначити, що в 2018 році захід не відбувся, але наступного року відновив діяльність. Важливо, що учасники створюють роботи заздалегідь, і, відповідно до умов, їх має бути дві. Це з одного боку дає можливість митцям попрацювати в "домашніх умовах", з іншого – позбавляє долі експерименту та імпровізації. Твори експонують на виставках, організованих оргкомітетом Вроцлавського фестивалю у Вроцлаві, Кракові, Лодзі, Єлене-Гурі, Легніці та Кросні. У програмі заходу основний акцент зроблено на освітній складовій: конференціях, семінарах тощо¹⁰. Показовим є слоган фестивалю "Гра зі склом" (з англ. "Play with Glass"). У 2012 році

Luxembourg of two recent graduates of the Department of Glass Art of Lviv National Academy of Arts: Yulia Prus and Victoria Stefanivska. It is worth noting that among the participants are a great number of artists attending the International Blown Glass Symposium in Lviv: Remigijus Krukukas, Anda Munkevica, Kazushi Nakada and others. This confirms the "aptness" of the Lviv School of Glass Art in the world cultural and artistic community. The history of glass in Poland is related to the region of Lower Silesia, where factories were founded in the Middle Ages. Now the Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design is situated in Wroclaw, where the only Faculty of Ceramics and Glass in the country functionates. In 2012, the European Glass Festival began its activities in the city, where history and contemporaneity combined. 87 artists from 37 European countries took part in this event during its existence⁹. We should remark that in 2018 the event did not take place, but the following year it was organized. It is an important fact that the participants create works in advance, and there should be two according to the conditions. This, on the one hand, allows artists working "at home", on the other hand, deprives them of the chance of the experiment. The exhibitions formed from these works are presented in Wroclaw, Krakow, Łódź, Jelenia Góra,

участь у фестивалі взяв Андрій Бокотей. Також серед представників України знаходимо ще одну представницю "львівської школи", випускницю ЛНАМ, яка проживає у Нідерландах – Наталію Владичко. Її творчі роботи були представлені під час VII Європейського фестивалю скла (2019 р.) у головній експозиції "Краса та її потворність" (з англ. "Beauty and his Beast")¹¹. Показовим є тут жест мисткині, де вона демонструє свою приналежність до Львівської мистецької школи, незважаючи на другу освіту, здобуту у Бельгії. Цей факт підтверджує високий рівень наданих знань та вмінь у ЛНАМ. Прикладом успішного об'єднання творчої роботи з декількома матеріалами є фестиваль високих температур у Вроцлаві, який включає скло, кераміку та метал. Як зазначають організатори: "Робота з вогнем дуже трудомістка і виснажлива, але дає багато задоволення та унікальні результати. Фестиваль покликаний об'єднати митців, які працюють з різними матеріалами, але мають є децю спільне – роботу з високими температурами". Подія відбувається з 2007 року за фінансування Міністерства культури та національної спадщини Польщі. Фестиваль також був запланований на 2020 р., але у зв'язку із пандемією Covid-19 його довелось відмінити. Наступний фестиваль вже анонсували на червень 2021 р.¹².

Legnica and Krosno. In the program of the event, the main emphasis is on the educational component: conferences, seminars, etc.¹⁰. The festival slogan 'Play with Glass' is illustrative. In 2012, A. Bokotey took part. Among the representatives of Ukraine, we find another representative of the "Lviv school" as well, a graduate of LNAA living in the Netherlands - Natalia Vladychko. Her creative works were presented during the 7th European Glass Festival (2019) in the frames of the main exhibition of the event Beauty and His Beast. The gesture of demonstrating her belonging to the Lviv School is indicative, despite her second education obtained in Belgium. This fact confirms the high level of knowledge and skills provided in LNAA. An example of a successful combination of creative work with several materials is the Festival of High Temperatures in Wroclaw that includes glass, ceramics and metal. As the organizers note: 'It proves that despite the fact that we use different materials in art, we have something in common – high temperature. Work with fire is very demanding and exhausting, but it gives a lot of satisfaction and unique results.' The event has been held since 2007 with funding from the Ministry of Culture and National Heritage of Poland. The event, scheduled for 2020, was cancelled because of the Covid-19 pandemic, but the next one has

Хоча офіційно учасників від України не було, проте студент кафедри художнього скла ЛНАМ Руслан Лучко працював на пленерівській печі, асистуючи учасниці з США. Це свідчить про високий рівень технічної підготовки кадрів Львівської школи скла та прагнення самовдосконалення. Варто зазначити, що Р. Лучко є переможцем II Премії імені Андрія Бокотєя для молодих художників-склярів та другим призером першої.

Ще одним вдалим експериментом, який об'єднав музичне та прикладне мистецтво є Міжнародний симпозиум художнього скла "Glass Jazz" у Паневежисі, Литва. Симпозиум заснований у 2014 році Ремігіюсом Крюкасом на базі його власної студії "Glasremis". Фестиваль "Glass Jazz" унікальний тим, що створює сприятливий простір, у якому скло та джаз доповнюють один одного. Формат цього заходу дозволяє учасникам безпосередньо працювати зі склом, і весь процес супроводжують музичні імпровізації. Подія відбувається кожні два роки. Від 2016 року залучені й професійні фотографи, які розширили візуальний діапазон експонованих творів. Варто зазначити, що на відкритті фінальної виставки був присутній мер міста Паневежиса, Рітіс Рачкаускас, який висловив свою думку щодо симпозиуму: "Двадцять дев'ять унікальних скляних творів, двадцять дев'ять відображень

already been announced for June 2021.¹² Although there were no official participants from Ukraine, Ruslan Luchka, a student of the Department of Glass Art of LNAA, worked on the outdoor furnace assisting the participant from the USA. This evidences the high level of technical training of the Lviv School of Glass Art and the desire for self-improvement. It is worth noting that R. Luchka is the winner of the Second Prof. A. Bokotey Award for Young Glass Artists. One more successful experiment that combines music and applied art is the International Glass Art Symposium "Glass-Jazz" in Panevėžys, Lithuania. The event was founded in 2014 by Remigijus Kriukas on the basis of his own studio "Glasremis". The "GlassJazz" festival is unique by the fact that it creates a favourable space, where glass and jazz complement each other. The format of this event allows its participants to work directly with glass, and the whole process is accompanied by musical improvisations. The event is held every two years. Since 2016, professional photographers have been involved as well, who have expanded the visual range of exhibited works. It should be mark that the Mayor of Panevėžys, Rytis Račkauskas, attended the opening of the final exhibition and expressed his opinion on the symposium: 'Twenty-nine unique glass works: twenty-nine reflections of artists, their cul-

митців, їх культурного досвіду та традицій всього світу. Я вдячний організаторам Інді та Ремігіюсу Крюкасам за подію, яка настільки збагачує культурне життя міста. Завдяки всім вам, такий вражаючий захід і дивовижна виставка відбуваються тут, у Паневежисі. Дякую, за подарунок місту та його жителям..."¹³. У 2016 році участь взяли художники з Бельгії, Чехії, Естонії, Ісландії, Ізраїлю, Японії, Великобританії, Латвії, Польщі, Литви, Люксембургу, Франції, Росії, Фінляндії, Німеччини та України. Представники львівської школи працювали й на першому Міжнародному симпозиумі художнього скла "Glass Jazz" у 2014 р. А. Бокотей, М. Бокотей, А. Петровський мали можливість безпосередньо працювати у студії та представлені на фотозвітах за роботою. У 2018 р. відбулися певні зміни у форматі заходу, до участі запросили також поетів та письменників. На підсумковій виставці був представлений міждисциплінарний проєкт, який поєднав ряд імпровазіцій: з гарячим склом, прозою, світловим та лазерним шоу, джазом. Активна участь у міжнародних заходах викладачів кафедри художнього скла ЛНАМ зумовлює вдосконалення освітнього процесу та має безпосередній вплив на якість підготовки кадрів. Художнє скло розглядається і в царині дизайну, як до прикладу на Віденському тижні дизайну. Багатовекторний захід, що триває 10 днів, підтримується величезною кількістю міжнародних та національних партнерів, демонструючи творчий потенціал. Так, у 2018 році зі скляними вазами виступив Роберт Комплой. Варто зазначити, що роботи були привезені вже готові й надані для експозиції, яка відкрита в саду. Подія щорічна, і проведення у 2020 р. анонсовано на 25 вересня-4 жовтня. Наявний офіційний сайт, на якому через особливо насичену програму, доволі важко знайти інформацію про представлення художнього скла. Це є явним недоліком комунікаційного аспекту діяльності Віденського тижня дизайну. Хоча представлені роботи є авторськими, проте одноосібними, що демонструє необхідність розширення географічного кола учасників. Забезпечення освітньої програми у класичному розумінні майже відсутнє¹⁴. Динамічне поширення Міжнародного студійного руху стало поштовхом до створення Міжнародної конференції художників-склярів у м. Нінгбо (КНР). Вона відбулася у період із 16 по 20 квітня 2017 року з ініціативи Галереї мистецтв "Грін-

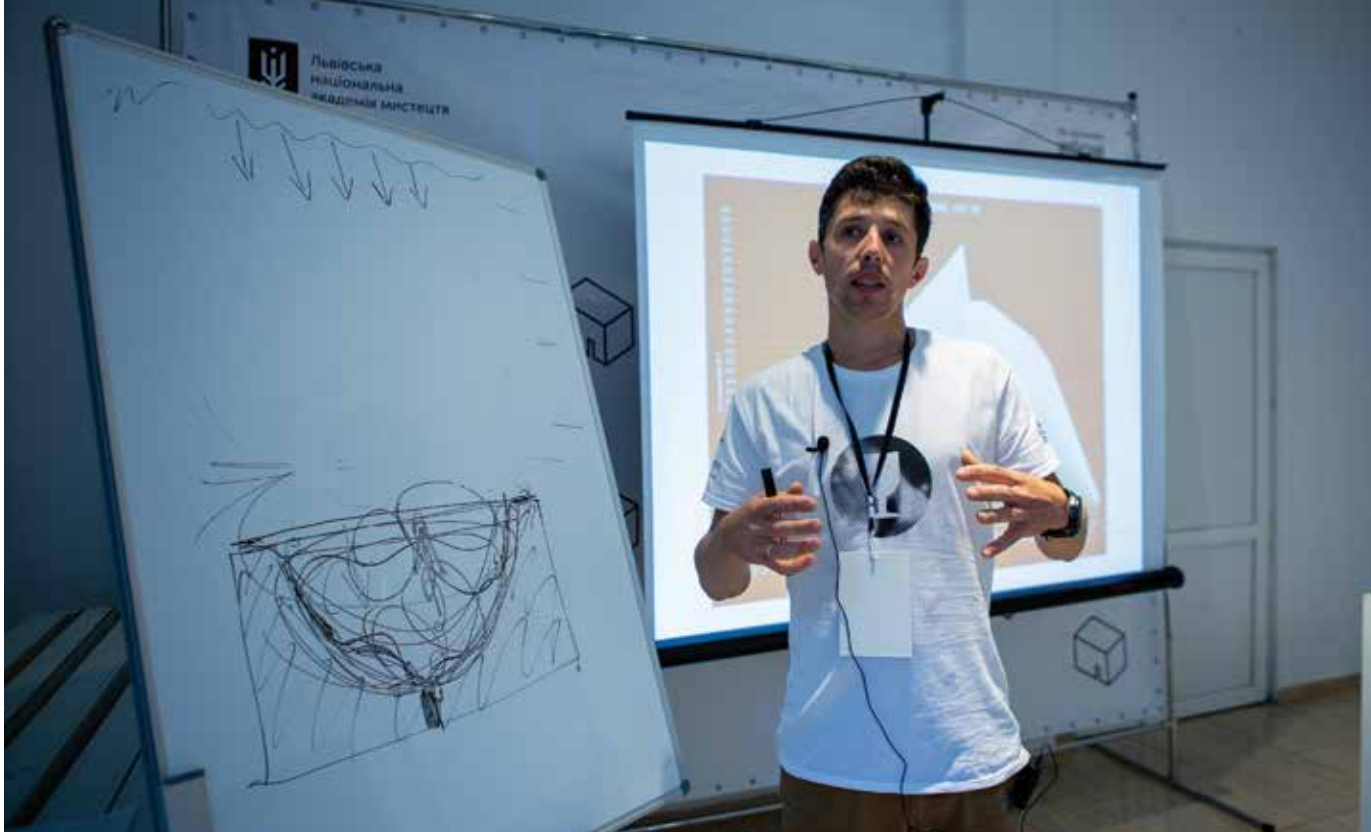
tural experience and traditions of the whole world. I am grateful to the organizers Indrė and Remigijus Kriukas for the event enriching the cultural life of the city so much. Thanks to all of you, such an impressive event and an amazing exhibition take place here in Panevėžys. Thank you for the gift to the city and its inhabitants...'¹³. In 2016, artists from Belgium, the Czech Republic, Estonia, Iceland, Israel, Japan, Great Britain, Latvia, Poland, Lithuania, Luxembourg, France, Russia, Finland, Germany and Ukraine took part. The representatives of the Lviv School also worked at the first International Glass Art Symposium "Glass-Jazz" in 2014. A. Bokotey, M. Bokotey and A. Petrovskyi had the opportunity to work directly in the studio, and they are presented in photo reports at their work. In 2018, some changes in the format of the event occurred; poets and writers were also invited to participate. At the final exhibition, an interdisciplinary project that combined a number of improvisations: with hot glass, prose, light and laser shows, and jazz was demonstrated. Active participation of the teachers of the Department of Glass Art of LNAU in international events determines the improvement of the educational process and has a direct impact on the quality of staff training.

Glass art is also considered in the field of design, as, for example, at the Vienna Design Week. The multi-faceted event, which lasts 10 days, is supported by a great number of international and national partners, demonstrating its creative potential. Thus, in 2018, Robert Comploj performed his glass vases. It is worth noting that the works were already finished, brought and provided for the exhibition, which operated in the garden. The event is annual, and its holding in 2020 is announced for September 25-October 4. There is an official website where it is quite difficult to find information about glass art presentation due to the particularly eventful program. This is a vivid disadvantage of the communication aspect of the Vienna Design Week. Although the presented works are author's, they are individual that demonstrates the need to expand the geographical range of the participants. Providing an educational program in the classical sense is almost absent¹⁴.

The dynamic spread of the international studio movement prompted the establishment of the International Glass Art Conference in Ningbo city (PRC). It was held during April 16-20, 2017 on the initiative

вейв" (м. Усі, КНР), Музею скла у Львові (Україна) та Західного регіонального науково-мистецького центру Національної академії мистецтв України. За планами організаторів, дана подія має проводитися у форматі бієнале. Проте, запланована на квітень 2020 р. конференція була відтермінована через пандемію Covid-19. До колекції новоствореного Музею скла в Нінгбо увійшли творчі роботи учасників заходу. Варто зазначити, що також фонди поповнюються і композиціями лауреатів Премії А. Бокотея. Понад 2000 м2 виставкового простору призначені для представлення китайській аудиторії найважливіших світових досягнень сучасного художнього скла. Серед учасників представники Бельгії, Болгарії, Чехії, Китаю, Естонії, Угорщини, Латвії, Литви, Нідерландів, Мексики, Польщі, Словаччини, України (Андрій Бокотей), Великобританії, США та Японії. Відомий форум Glass Nexus у North Lands Creative надає можливість об'єднати митців, глядачів та зацікавлених сторін з науковцями, колекціонерами та кураторами в міжнародному масштабі. Учасники з більш ніж 10 країн взяли участь у заході в кампусі Лібстера у 2018-2019 р. (Велика Британія). Головна ціль форуму – це дослідження взаємозв'язку трьох тем: розвідка в області кураторства та виготовлення скла; соціальне емоційне навчання через досвід художнього скла та нематеріальної культури, як традиції, методики та техніки, які можна розвивати та підтримувати.

of the Greenwave Art Gallery (Wuxi city, PRC), the Glass Museum in Lviv (Ukraine) and the Western Regional Scientific and Cultural Centre of the National Academy of Arts of Ukraine. According to the plans of the organizers, this event should take place in the format of the biennale. However, the conference, scheduled for April 2020, was postponed due to the Covid-19 pandemic. The collection of the newly created Glass Museum in Ningbo includes creative works of the participants of this event. It should be marked that the funds are also filled with compositions of the winners of the Prof. A. Bokotey Award. More than 2,000 m² of exhibition area are designed for presenting to the Chinese audience the world's most significant achievements of contemporary glass art. Among the participants are the representative of Belgium, Bulgaria, the Czech Republic, China, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, the Netherlands, Mexico, Poland, Slovakia, Ukraine (Andrii Bokotey), the United Kingdom, the USA and Japan. The famous Glass Nexus Forum at North Lands Creative gives an opportunity to bring together artists, viewers and concerned parties with researchers, collectors and curators internationally. Participants from more than 10 countries took part in the event on Lybster campus in 2018-2019 (the United Kingdom). The main goal of the forum is to study the relationship between three topics: intelligence in the field of curation and glassmaking; social emotional study through the experience of

У присутності відомого художника-скляра професора Майкла Роджерса, викладача Школи американських ремесел в Рочестерському технологічному інституті, який став Майстром церемонії для Форуму, учасники отримали можливість додаткової практики¹⁵. Станом на 2020 р. на цьому заході представників львівської школи не було, проте на офіційному сайті уже анонсоване проведення події у 2021 році та вказано на розширення її масштабів і тривалості. Умови участі передбачають організаційний внесок (100£)¹⁶. Серед анонованих учасників майбутнього форуму Фредрік Нільсен (Швеція), який у своїй творчості асимілює графіті, перформанс та музику, виражаючи власні рефлексії у склі; Нікола Моретті (о. Мурано, Італія), що поєднує традиційні техніки з сучасним дизайном та ін. Каналом представлення "львівської школи" у світі є участь її представників у міжнародних виставках та реалізація творів закордоном. О. Іванишин, Е. Тринцолин, О. Турецька, А. Бокотей, А. Петровський, О. Звір та багато інших презентували свої мистецькі пошуки в США, Люксембурзі, КНР, Польщі, Литві та ін. Це дозволяє світовій спільноті формувати власне уявлення про актуальну культурну ідентичність України. Знаковим є започаткування I Міжнародної резиденції для художників-склярів "European Glass Education". Закономірно, що захід базується у Львові – місті де відбувається найтриваліший та єдиний у світі безперервний міжнародний симпозиум гутного скла, а також успішно функціонує профільна кафедра у ЛНАМ. Резиденція стане першою спеціалізованою освітньою міждисциплінарною платформою, яка об'єднає передові міжнародні підходи у професійній мистецькій освіті та надасть можливість практичного втілення результатів теоретичної частини заходу. Виставки, круглі столи та співпраця різних поколінь – професорів та студентів – уможливить ґрунтовне охоплення проблематики. Даний проект, ставши щорічною традицією, не тільки модернізує навчальний план освітньої програми "Художнє скло" у ЛНАМ, а й стане додатковою платформою популяризації та комунікації професійної спільноти. Відображаючи світові тенденції творчих пошуків у царині художнього скла, представники львівської школи знаходять власний шлях інтерпретацій та утверджують високий рівень майстерності. Якісна комунікація серед

glass art and intellectual culture as traditions, methods and techniques that can be developed and supported. In the presence of the prominent glass artist Professor Michael Rogers, a professor at the School for American Crafts at the Rochester Institute of Technology, who became the Master of Ceremonies for the Forum, participants had the opportunity for additional practice¹⁵. As of 2020, there were no representatives of the Lviv School at this event, but the official website has already announced the event in 2021 and indicated the expansion of its scale and duration. The conditions of participation provide for the payment of a registration fee (£100)¹⁶. Among the announced participants of the upcoming forum are Fredrik Nielsen (Sweden), who assimilates graffiti, performance and music in his creative work, expressing his own reflections in glass; Nicola Moretti (the Island of Murano, Italy), who combines traditional techniques with modern design, etc. The channel of representation of the "Lviv school" in the world is the participation of its representatives in international exhibitions and the sale of works abroad. O. Ivanyshyn, E. Tryntsolyn, O. Turetska, A. Bokotey, A. Petrovskyi, O. Zvir and many others presented their artistic research in the USA, Luxembourg, PRC, Poland, Lithuania, etc. This allows the world community forming its own idea of the current cultural identity of Ukraine. The establishment of the I International Residence for European glass artists "European Glass Education" is significant. It is natural that the event is based in Lviv - the city where the world's longest and only continuous international blown glass symposium takes place, and the specialized department of LNAA also functionates successfully. The Residence will be the first specialized educational interdisciplinary platform that will combine advanced international approaches in professional art education and provide an opportunity to put into practice the results of the theoretical part of the event. Exhibitions, round tables and cooperation of different generations - professors and students - will enable a thorough coverage of the issue. This project, having become an annual tradition, not just modernizes the curriculum of the educational program "Glass Art" in LNAA, but also will become an additional platform for promotion and communication of the professional community. Reflecting the world trends of creative search in the field of glass art, the represent-

професійної міжнародної спільноти формує освітній базис, який активно поповнюється у відповідності до вимог сучасності. Можемо констатувати високий рівень фахової підготовки кадрів кафедру художнього скла ЛНАМ, який вони підтверджують на практиці. Варто також акцентувати на широкій географії охоплених заходів: від Люксембургу до КНР. Показовою є залученість до міжнародного культурного процесу різних генерацій Львівської школи. Освітній процес оновлюється і завдяки професійності викладачів і активності студентів. Світова тенденція розширення науково-теоретичної частини програми наочно демонструє значення кваліфікованої підготовки для продовження та вдосконалення традицій. Найбільш виразною на сьогодні є необхідність системної підтримки міжнародних ініціатив яка сприятиме утвердженню бренду львівської школи художнього скла у світі.

atives of the Lviv School find their own way of interpretations and confirm a high level of skill. Quality communication among professional international community forms the educational basis that is actively increased in accordance with the contemporary requirements. We can state the high level of professional training by the Department of Glass Art of LNAA, which they prove in practice. It is also worth emphasizing the broad geography of the events covered: from Luxembourg to PRC. Involving in international cultural process of different generations of the Lviv School is indicative. The educational process is updated thanks to the professionalism of teaching staff and the activity of the students. The global trend of expanding scientific and theoretical part of curriculum visually demonstrates the importance of qualified training to continue and improve the traditions. The most significant today is the need for system support of international initiatives that will promote the brand of the Lviv School of Glass Art in the world.

REFERENCES

1. 13TH INTERNATIONAL GLASS SYMPOSIUM – IGS 2018 [Електронний ресурс] // *Glass is more!* – Режим доступу до ресурсу: <http://www.glassismore.com/core/content.php?option=viewitem&id=42&rd=1628&le=120&rg=>.
2. 11th International Glass Art Exhibition [Електронний ресурс] // *Glass is more!* – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://glassismore.com/core/content.php?option=viewitem&idbp=4&rg=.html>.
3. History International Glass Symposium [Електронний ресурс] // Офіційний сайт IGS. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.igsymposium.cz/historie-en>.
4. GAS 2020 Virtual Conference [Електронний ресурс] // *Glass Art Society*. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.glassart.org/conference/2020-virtual-conference/>
5. 3rd International Glass-Festival 2009 Luxembourg [Електронний ресурс] // *Glass on web*. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.glassonweb.com/news/3rd-international-glass-festival-2009-luxembourg>.
6. 5th International Glass Festival - Luxembourg [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://korodizs.blogspot.com/2013/08/5thinternational-glass-festival.html>.
7. 6th INTERNATIONAL GLASS FESTIVAL 2015 LUXEMBOURG [Електронний ресурс] // *Glass is more!*. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.glassismore.com/core/content.php?option=viewitem&id=42&rd=1065&le=120&bp=4&rg=>.
8. 7th International Glass festival Luxembourg. // Каталог. – 2017. – С. 143. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.art-glassverre.com/doc/Catalogue%20Festival%20du%20Verre%202017.pdf>
9. About European glass festival [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.europeanglassfestival.com/en/o-nas>.
10. Program of European glass festival [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.europeanglassfestival.com/pl/festiwal-2012>.
11. Festiwal Wysokich Temperatur [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://festiwalwysokichtemperatur.pl/about-festival/>.
12. "GlassJazz" kulminacija – paroda Dailės galerijoje [Електронний ресурс] // *Regionu Naujienos*. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://cutt.ly/FyOe07X>.
13. International Glass art symposium "Glass Jazz" [Електронний ресурс] // *Facebook*. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.facebook.com/IGS.GlassJazz>.
14. Viena Design Week [Електронний ресурс] // Офіційний сайт – Режим доступу до ресурсу: <https://www.vienadesignweek.at/>
15. GLASS NEXUS FORUM [Електронний ресурс] // *Glass is more!*. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://cutt.ly/5y00QXA>

